

ଜଙ୍ଗଲର ବଡ଼ ବୁଦ୍ଧିଆ

(ସାତୀ ଭୂଖଣ୍ଡର ପଶୁରାଜଙ୍କର କାହାଣୀ)

କଳା ପଲରାନି

ପିତୃ ଚର୍ଚ୍ଚା

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ 1984 (ଶତାବ୍ଦ 1906)

ପଞ୍ଚମ ମୁଦ୍ରଣ 1998 (ଶତାବ୍ଦ 1920)

ମୂଳ ରଚନା © କଲା ଅକାଦମି, 1982

ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ © ନ୍ୟାସନାଲ୍ ବୁକ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ, ଇଣ୍ଡିଆ, 1984

The Wise and the Wily (Oriya)

ଟ. 9.50

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ନ୍ୟାସନାଲ୍ ବୁକ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ, ଇଣ୍ଡିଆ,

ଏ-5, ଗ୍ରୀନ୍ ପାର୍କ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ-110 016 କର୍ତ୍ତୃକ ପ୍ରକାଶିତ ।

ଜଙ୍ଗଲର ବଡ଼ ବୁଢ଼ିଆ

(ସାତ୍ୟ ଭୂଖଣ୍ଡର ପଶୁରାଜକର କାହାଣୀ)

କଲା ଥାଇରାନି

ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ

ସମ୍ବନ୍ଧ କୁମାର ମିଶ୍ର

ବିଜ୍ଞ

ପୁଲକ ବିଶ୍ୱାସ

ନ୍ୟାସନାଲ୍ ବୁକ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ, ଇଣ୍ଡିଆ

କାହାଣୀଟିର ନାମ (ଟାଇଟଲ)

କାହାଣୀର ଲକ୍ଷଣ
କାହାଣୀର ମୂଳ
ହରି କାହାଣୀର ନାମ
କାହାଣୀର ଲକ୍ଷଣ
କାହାଣୀର ଲକ୍ଷଣ

ଠେକୁଆକୁ କାହିଁକି ବିଷ କୁହାଯାଏ

ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସମୟ । ଋଷିଆରେ ଉତ୍କଳ ସୂର୍ଯ୍ୟ-କିରଣ । ତାତି ବି ଲାଗୁଥାଏ । ଗଛର ଛାଇରେ ବିଶ୍ରାମ ନେଉଥା'ନ୍ତି ବନ୍ଧୁ ମୂଲକର ରଜା, ସିଂହ । ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦୌଡ଼ାଦୌଡ଼ି କରି ଶିକାର କରିବା ଏଣିକି ତାଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟଲାଗି ।

ସେ ମନକୁମନ କହି ଦେଲେ, “ମୁଁ ତ ପଶୁ ରାଜ୍ୟର ରଜା । ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ମୁଁ କାହିଁକି ଏତେ କଷ୍ଟ କରିବି ଯେ ।”

ତେଣୁ ତାଙ୍କ ଗୁମା ଆଗରେ ସବୁ ପଶୁମାନେ ସଜ୍ଜା ପୂର୍ବରୁ ସମସ୍ତେ ହେବାକୁ ସେ ଆଦେଶ ଦେଲେ । ତଦନୁସାରେ ପଶୁମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାକୁ ସେ କହିଲେ—“ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମୁଁ ଆହାର ପାଇଁ, ଶିକାରକୁ ବାହାରୁଛି, ଫଳରେ ତୁମେ ସବୁ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲୁଥିବା କିଛିବାକୁ ଡରୁଛ । ଯଦି ତୁମ ଭିତରୁ ଜଣେ କେହି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସକାଳେ ମୋର ଆହାର ରୂପେ ମୋ ନିକଟକୁ ଆସିବା ଛିର ହୁଅନ୍ତା, ତେବେ ମୋର ଶିକାରକୁ ବାହାରିବା ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ନ୍ତା ନାହିଁ । ତୁମେମାନେ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଭୟରେ ଚାଲୁଥିବା କିଛି ପାରନ୍ତ । କ'ଣ କହୁଛ ? ଯଦିଏଁ ବିରୋଧ କରି ଆଜି ମୋତେ ଜଣାଅ ।”

ସଞ୍ଚାରଟି ପଶୁମାନଙ୍କ ମନକୁ ପାଇଲା । କିନ୍ତୁ କେଉଁ ଜଣକ ଆହାର ହୋଇ ଯିବ ତା' ଝିର ହେବ କେମିତି ?

ଅନେକ ବିରୁଦ୍ଧ ଆଲୋଚନା ପରେ ସେମାନେ ସ୍ପତି ସଞ୍ଚରେ ଏକାଠି ହେବାକୁ ଝିର କଲେ । ସେତିକିବେଳେ ଗୁଳା ପକାଇ କେଉଁ ଜଣକ ପରଦିନ ସଞ୍ଚତରେ ରଜାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଖାଦ୍ୟ ହୋଇ ଯିବ ତା' ଠିକ୍ କରାଯିବ ।

ଯୋଜନାଟି ଭଲ ଶୁଭେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା । ସିଂହ ସ୍ପତିଦିନ ତାଙ୍କ ଆହାର ପାଇଲେ । ପଶୁମାନେ ନିର୍ଭୟରେ ଗୁଳାବୁଲି କଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ସୁଖ ଶାନ୍ତି ମିଳିଲା ତା' ସେମାନେ ପୂର୍ବରୁ କେବେ ହେଲେ ପାଇ ନ ଥିଲେ ।

ଦିନେ ପାଳି ପଡ଼ିଲା ଠେକୁଆର । ଠେକୁଆ ସ୍ପତିବାଦ କରି କହିଲା, “ମୋ ଭଳି କ୍ଷୁଦ୍ର ଆହାର ପାଇ ସିଂହଙ୍କ ପେଟ ପୂରିବ ନାହିଁ ।”

ହରିଶଚିଏ ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଲା, “ସେମିତି କହନା, ମଝିରେ ମଝିରେ ଲଘୁ ଆହାର ପେଟ ପାଇଁ ଭଲ ।”

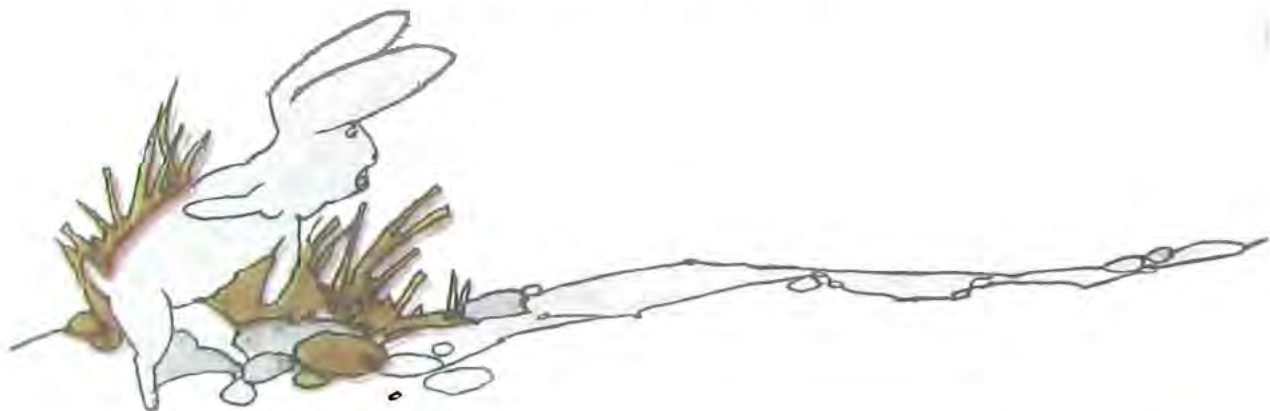
ଅନ୍ୟ ପଶୁମାନେ ମଧ୍ୟ ପାଟି କରି କହିଲେ, “ସମସ୍ତଙ୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଠେକୁଆ ମାନିନେବା ଉଚିତ ।”

ଅଗତ୍ୟା ଠେକୁଆ କହିଲା, “ହଉ, ମୁଁ ଯିବି, କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଦେଖିବ, ଆମତ୍ରାକାଳି ହିଁ ମୁଁ ଫେରି ଆସିବି ।”

ଠେକୁଆର କଥା ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ଠୋ ଠୋ ହୋଇ ହସିଲେ ।

ସେଦିନ ରାତି ସାରା ଠେକୁଆ ଖାଲି ଏପଟ ସେପଟ ହେଲା । ମୁଣ୍ଡରେ ଗଭୀର ଚିନ୍ତା । ମରିବାକୁ ତା'ର ଆଦୌ ଇଚ୍ଛା ନ ଥାଏ । ସେ ମନକୁ ମନ କହିହେଲା, “ଏଇ ଅତ୍ୟାଚାରୀ ସିଂହର କବଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବ ପାଇଁ କିଛି ନା କିଛି ଗୋଟାଏ ଉପାୟ ବାହାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।”

ରାତି ପାହିଲା ପୂର୍ବରୁ ସେ ମନେ ମନେ ଏକ ଉପାୟ ଝିର କରି ସାରିଥିଲା । ତା'ପରେ ସେ ଗଲା ଶୋଇବାକୁ ।

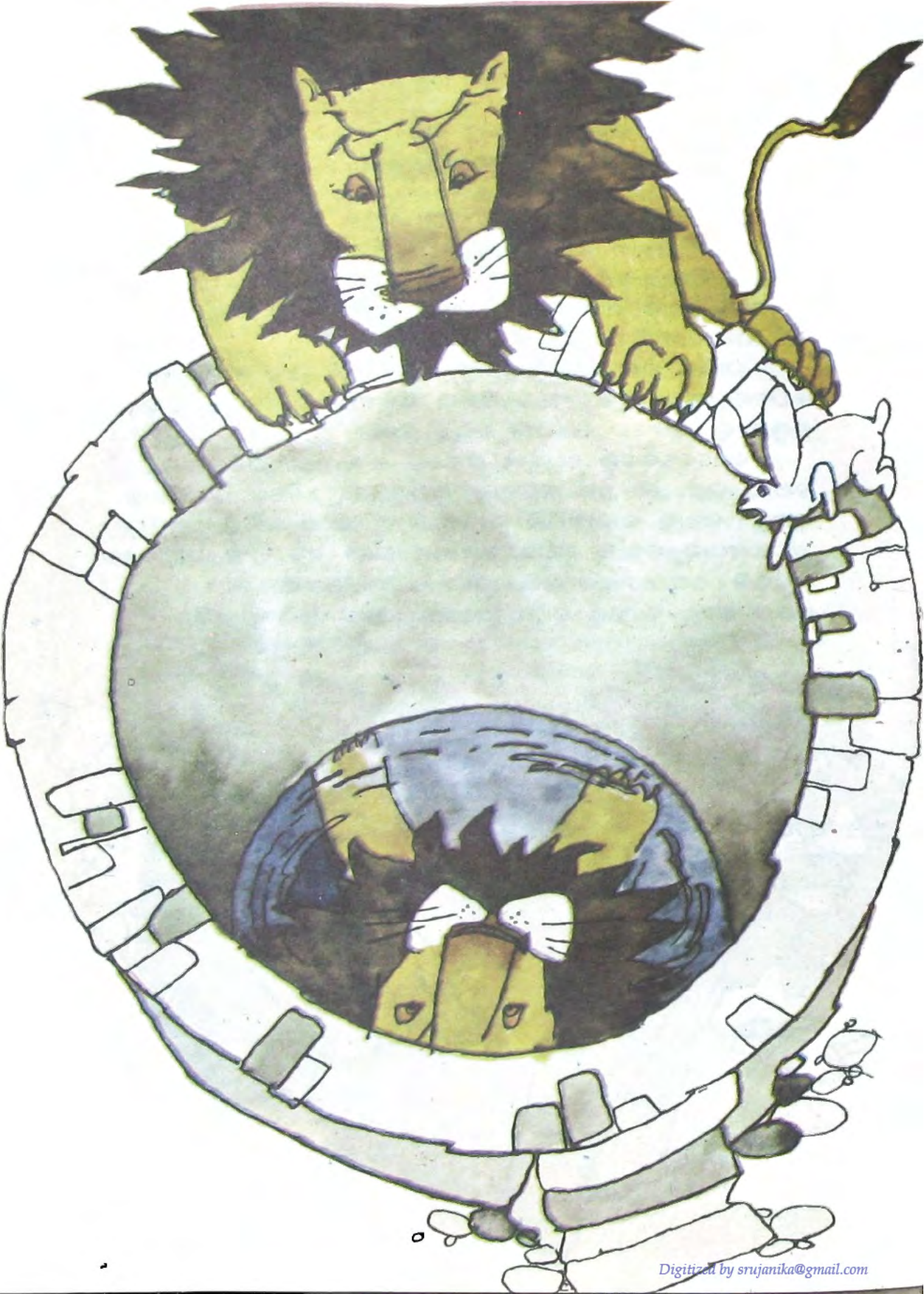
ତା' ନିଦ ଭଙ୍ଗିଲା ବେଳକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ବହୁତ ଉପରକୁ ଉଠି-
ଗଲେଣି । ଧୀରେ ସୁଷ୍ମ ଠେକୁଆ ବାହାରିଲା । କିଛି ଦରତର ହେବାର
ନାହିଁ । ଗୁମା ନିକଟ ହେଲା କ୍ଷଣି ସେ ବଡ଼ ପାଟିରେ କହିଲା,
“ପାହେଡ଼, ଶେଷରେ ମୁଁ ଏଠି ଆସି ପହଞ୍ଚି ପାରିବି ମହାରାଜା ।”

ସିଂହ ବିଶ୍ରାମ କ୍ଷରୁ ପଦାକୁ ଆସିଲେ । ରାଗରେ ତାଙ୍କ ମୁହଁ
ଭୟଙ୍କର ଦିଶୁଥାଏ । ସକାଳ ପହରୁ ସେ ଆହାରକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି
ବସିଛନ୍ତି, ଅଥଚ ସଜ୍ଜ ବେଳକୁ ଆସୁଛି ଏତେ ବକଟେ ଠେକୁଆ ।
ସା' ପରି ବାରଟା ତ ସେ ଶିଳି ଦେଇ ପାରିବେ ।

ପାଦର ପଞ୍ଜାରେ ଠେକୁଆକୁ ଟେକି ଧରି ସିଂହ ଗର୍ଜନ କରି
କହିଲେ, “ରେ ମୂର୍ଖ । ଏତେ ବିଳମ୍ବ କରିବାକୁ ତୁ କେନିତି ସାହସ
କଲୁ ? ମୁଁ ତୋତେ ଅପେକ୍ଷା କରିଛି ବୋଲି ତୁ କ'ଣ ଜାଣିନୁ ?”

ସେତେବେଳକୁ ଠେକୁଆ ଭୟରେ କଳା-କାଠ ପଡ଼ିଗଲାଣି ।
ତଥାପି ଦମ୍ଭ ଧରି ସେ କହିଲା—“ଶୁଣନ୍ତୁ ଜାମୁ । ଟିକେ ମୋ କଥା
ଶୁଣନ୍ତୁ । ସକାଳୁ ବାହାରିଲିଣି । ହେଲେ ମୁଁ କ'ଣ କରିବି, ବାଟରେ
ଆପଣଙ୍କଠାରୁ ବଡ଼ ଓ ଅଧିକ ବଳବାନ୍ ଅନ୍ୟ ଏକ ସିଂହ ହାକୁତରେ
ପଡ଼ିଗଲି । ସେ ମୋତେ ଧରି ପକାଇ କହିଲା, “ଯେ ସିଂହ ହେଉଛି
ବଣର ରଜା, ସମସ୍ତେ ତା'ର ଆଦେଶ ପାଳନ କରିବା ଉଚିତ ।”

କଥା ଶୁଣି ସିଂହ ଠେକୁଆକୁ ତଳେ ପକାଇ ଦେଲେ । ଭୁଲିଗଲେ ଶ୍ରେକ । କହିଲେ, “ମୁଁ ଏଇ ମୁଲକର ରଜା । ମୋଠାରୁ ପୁଣି ବଳୁଆ କିଏ ?”

ସିଂହ ଗର୍ଜନ କରି କହିଲେ, “ରୁଲ୍ ମୋତେ ଦେଖାଇ ଦେ ।”

ଠେକୁଆ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ କହିଲା, “ନା ମହାରାଜ । ନା, ମୋତେ ଭାରି ଡର, ମୁଁ ତା’ ନିକଟକୁ ଯିବି ନି । ଆପଣ ମଧ୍ୟ ତା’ ଆଗକୁ ଯାଆନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଆପଣ ତାକୁ ବଳରେ ପାରିବେ ନାହିଁ ।”

“ଆରେ ରୁଲ୍ ନା ତା’ ପାଖକୁ । ତାକୁ ଶେଷ ନ କଲ ଯାଏଁ ମୁଁ ବିଶ୍ରାମ ନେବି ନାହିଁ ।”

“ସେ ବହୁତ ବହୁତ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ମହାରାଜ ।”

“ତର୍କ କରନା, ବାଟ ବଦା । ନ ହେଲେ ତୋତେ ମାରିଦେବି ।”

ସିଂହ ଓ ଠେକୁଆ ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଚାଲିଲେ । ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ଏକ ଗଭୀର କୁଅ ନିକଟରେ । କୁଅ ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ି ଯାଇ ଠେକୁଆ କହିଲା—“ମହାରାଜ । ସେ ଏହା ଭିତରେ ଅଛି । ମୁଁ ପୁଣି ଥରେ ଆପଣଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରୁଛି, ଆପଣ ତା’ ସାଙ୍ଗରେ ଲଗନ୍ତୁ ନାହିଁ, ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ନାହିଁ ।”

ସିଂହ କୁଅ ପାଖକୁ ଗଲେ, ଚାହିଁଲେ ଭିତରକୁ । ତାଙ୍କ ଛାଇ ତାଙ୍କୁ ଚାହିଁଲା ଭଳି ଦିଶିଲା । ସିଂହ ଭାବିଲେ, “ସେ ମୋତେ କେମିତି ଚାହିଁଛି ଦେଖ ।” ସେ ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଖଟାଇ ଗର୍ଜନ କଲେ ଓ ସ୍ତମ୍ଭିୟନୀକୁ ଭାବିଲେ ଶହର ସହୁଅର । ଏଣୁ ସେ ଦେଲେ ଆକ୍ରମଣର ଧମକ, ଛାଇ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ସେଇଭଳି ଧମକ ଦେଲା ।

ସେ ସିଂହ ଧମକରେ କ’ଣ ଡରିବା ଜନ୍ତୁ । ଛୋପରେ ଅସମ୍ଭାଳ ହୋଇ ସେ ତେଜ ପଡ଼ିଲେ କୁଅ ଭିତରକୁ ।

“ଓଃ---ଓଃ” କୁଅ ଭିତରୁ ଶୁଣାଗଲା ସିଂହଙ୍କର କ୍ଷୀଣ ସ୍ବର । ପାଣିରେ କିଛି ସମୟ ବୁଡ଼-ଉଠୁ ହେବା ପରେ ଶେଷରେ ବୁଡ଼ିଗଲେ ।

ତା’ ପରେ ଠେକୁଆ ଚାହିଁଲା କୁଅକୁ । ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ ମାରି କହିଲା, “ଏଥର ଯାଇଛି, ଆଉ ଆମକୁ ହଇରାଣ କରିବ ନାହିଁ ।” ଆନନ୍ଦରେ ସେ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଅନ୍ୟ ପଶୁମାନଙ୍କୁ ଖବର ଦେଲା । ସେଦିନ ପଶୁମାନଙ୍କର କି ଖୁସି । ସମସ୍ତେ ଠେକୁଆକୁ ଘେରି ବେଦମ୍ ନାଚିଲେ । ତା’ପରେ ତାକୁ କାନ୍ଧରେ ବସାଇ କହିଲେ, “ତୁ ଆମର ସର୍ଦ୍ଦାର ।” ସେଇଦିନରୁ ଠେକୁଆକୁ କୁହାଯାଉଛି ବିଜ୍ଞ । ସମସ୍ୟା ପଡ଼ିଲେ ସେଇଦିନରୁ ପଶୁମାନେ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ପରାମର୍ଶ ପାଇଁ ତା’ ନିକଟକୁ ଆସନ୍ତି ।

(ବ୍ରହ୍ମ ଦେଶର ଗଲ୍ରେ ଠେକୁଆ ପରମ ବିଜ୍ଞ ବୃଦ୍ଧେ ବର୍ଣ୍ଣିତ)

ଶିବାଳୁ ଓ ହାତୀ

ଶିବାଳୁ ଗୋଟିଏ ଶିଆଳର ନାମ । ଦିନକର କଥା । ଅପରାହ୍ନ । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଳ୍ପ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତି । ଶିବାଳୁ ବୁଲୁଥାଏ ବଣରେ । ତା' ନଜରରେ ପଡ଼ିଲା ଗୋଟିଏ ହାତୀ । ହାତୀଟି ଅଳ୍ପସମୟ ଆଗରୁ ମରି-ପାଇଥାଏ । ସ୍ତମ୍ଭେ ଶିବାଳୁ ମଲା ହାତୀର ଋଷିପାଖରେ ଘେରାଏ ବୁଲି ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ଖୋଜିଲା । ସେ ଅନୁମାନ କରିନେଲା ଯେ ମୃତ୍ୟୁ ସ୍ବାଭାବିକ ଭାବରେ ଘଟିଛି । ତା'ପରେ ସେ ହାତୀକୁ ଖାଇବ ବୋଲି ଭିର କଲା । କିନ୍ତୁ ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି ହାତୀର ଟାଣ ଚମଡ଼ାକୁ କାଟି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଏତିକିବେଳେ ସେ ଏକ ସିଂହର ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଣି ପାରିଲା । ମନକୁମନ କହିଲା, “ହାୟ, ଏଥର ଯାଉଛି ମୋ ଖାଇବା ।” କିନ୍ତୁ ବିନା ଚେଷ୍ଟାରେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବା ଶିବାଳୁର ଚରିତ୍ର ନୁହେଁ ।

ସିଂହ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା କ୍ଷଣି ଶିବାଳୁ ମାଟି ଛୁଇଁ ସନ୍ଧାନ କରି କହିଲା, “ମହାରାଜ । ଦୟାପୂର୍ବକ ମୋର ବିନମ୍ର ନିବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କ ଲାଗି ମୁଁ ହାତୀଟିକୁ ଜଗି ବସିଛି । ଦୟାକରି ଶ୍ରେୟାନ କରନ୍ତୁ ।”

ଶିଆଳର କଥାରେ ସିଂହ ଉଡ଼ୁଲୁ ହୋଇଗଲା । ଅନ୍ୟର
ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଲେ ସମ୍ମାନ ଉଣା ହେବ ଭାବି ଆମ୍ବ-ଗର୍ବୀ ସିଂହ କହିଲା,
“ଆରେ ବାବୁ । ଏ ହାତୀ ତୋର । ଅନ୍ୟ କାହାର ଶିକାର ମୁଁ ଭୋଜନ
କରେ ନାହିଁ ।” ଏତିକି କହି ସିଂହ ଚାଲିଗଲା ବାଟେ ବାଟେ ।

ବିପଦ ଘୁଞ୍ଚିଯିବାରୁ ଶିବାକୁ ଦୀର୍ଘଶ୍ଵାସ ଦ୍ୟାଗ କଲା । ତେଣୁ
କଲା ଖାଇବାକୁ । କିନ୍ତୁ ସେତିକିବେଳେ ପହଞ୍ଚିଗଲା ଗୋଟିଏ ବାଘ ।

“ବିପଦ ଏକୃତିଆ ଆସେନା”—ଶିଆଳ ମନେ ମନେ ଭାବିଲା,
“ଏଇଟାକୁ ପୁଣି କିପରି ବିଦା କରିବି ? ତୋଷାମୋଦ ସିଂହ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସିନା
କାମ ଦେଖାଇଛି କିନ୍ତୁ ବାଘ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।
ହଠାତ୍ ବିଚ୍ଛୁଳିର ଝଲକ ପରି ତା’ ମୁଣ୍ଡକୁ ଗୋଟାଏ ବୁଦ୍ଧି କୁଟିଗଲା ।

ସେ ବାଘ ନିକଟକୁ ଦୌଡ଼ି ଗଲା । ସତେ ଯେମିତି ମନରେ
ଅନେକ ଡର, ସେଇପରି ଟିକିଏ ଏଣିକି ଟିକିଏ ଦେଖିକି ଚାହିଁ
କହିଲା, “ମାମୁଁ । ତୁମେ ଅତି ଅସମୟରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଛ । ଏଇ ମାଛ
ସିଂହ ହାତୀକୁ ମାରି ମୋତେ ଫେରିବା ଯାଏଁ ଜଗାଇ ଦେଇ ଯାଇଛି ।
ବିଶେଷ କରି ବାଘମାନଙ୍କ ଉପରେ ତାର ଭାବି ରାଗ । ସେ କହି
ଯାକଚି ଯଦି କୌଣସି ବାଘ ଆସେ ତାକୁ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଖବର
ଦେବାକୁ ।

“ଆମର ଅପରାଧ ?” ବାଘ ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ପଚାରିଲା ।

“ମୋର ଯାହା ମନେ ହୁଏ ଥରେ କେବେ ସେ ହାତୀଟିଏ ଶିକାର କରି ପକାଇ ଯାଇଥିଲା । ପରେ ପରେ ବାଘଟିଏ ଆସି ହାତୀକୁ ଘେଟେନ କରିଥିଲା । ସେଇ ଦିନରୁ ସବୁ ବାଘଙ୍କୁ ମାରିବ ବୋଲି ସିଂହ ଶପଥ ନେଇଛି ।”

ବାଘ ଡରିଗଲା । ପଚାରିଲା, “ବନ୍ଧୁ । ଦୟା କରି କୁହତ ସିଂହ କେଉଁ ଦିଗକୁ ଯାଇଛି, ତା’ହେଲେ ମୁଁ ବିପରୀତ ଦିଗକୁ ପଳାଇଯିବି ।”

ଶିବାକୁ ପାଦ ଟେକି ସଙ୍ଗେତ ଦେଲା । ନିମିଷକରେ ବାଘଟା ପଳାଇଗଲା ।

ବାଘ ଯାକଟି କି ନାହିଁ ସେଠି ଆସି ପହଞ୍ଚି ଗଲା ଚିତାବାଘ । ତାକୁ ଦେଖି ଶିଆଳ ମନେ ମନେ ଭାବିଲା, “ଭଲ ହେଲା, ଚିତାର ଦାନ୍ତ ବେଶ୍ ଟାଣ ଓ ଧାରୁଆ । ତା’ରି ଯୋଗେ ମୁଁ ସ୍ଥଳମେ ହାତୀର ମୋଟା ବମଡ଼ାକୁ କଟାଇ ଦେବି । ତା’ପରେ ତାକୁ ବିଦା କରିବି ।”

ନବାଗତ ଚିତାକୁ ସ୍ବାଗତ କରି ଶିବାକୁ କହିଲା, “ତୁମକୁ ଦେଖି ମୁଁ ବହୁତ ବହୁତ ଖୁସି । ଏଠାରୁ ଅଧିକ ଭଲ ସମୟରେ ତୁମେ ଆସି ପାରି ନ ଥାନ୍ତି । ଦେଖ, ସିଂହ ଶିକାର କରିଥିବା ହାତୀଟି ଏଇଠି ପଡ଼ି ରହିଛି । ମୋତେ ଜଗିବାକୁ କହି ସିଂହ ଯାକଟି । ସେ ଫେରି ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ତୁମେ ମନଭରି ଖାଇନିଅ ।”

“ନା-ନା”—ଚିତା ତରି ଯାଇ କହିଲା, “ଯଦି ସିଂହ ଜାଣିବ ମୁଁ ତା’ର ଆହାରକୁ ସ୍ବର୍ଗ କରିଛି ତେବେ ମୋତେ ମାରି ଧୁନ୍ ଧୁଣା କରିଦେବ ।”

“ଆରେ, ଏତେ ତରୁକୁ କାହିଁକି ?” ଶିଆଳ କହିଲା, “ମୁଁ କ’ଣ ତୋ’ ବନ୍ଧୁ ନୁହେଁ ? ମୁଁ ସିଂହକୁ ନକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛି, ତୁ ଖାଇ ନେ । ତା’ ପାଦ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ମୁଁ ତୋତେ ସତର୍କ କରିଦେବି ।”

ଏଥର ଚିତା ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଯେଲା । ତା’ର ଧାବୁଆ ଦାନ୍ତରେ ଛାତୀର ଚମଡ଼ାକୁ ଅକ୍ଷେପରେ କାଟି ଯେଲା । କିନ୍ତୁ ଚମଡ଼ା କଟିଯିବା ମାତ୍ରେ ଶିଆଳ ହୁ-କେ-ହୋ କରି କହିଲା, “ହାଁ-ହାଁ-ଜଳଦି ସିଂହ ଆସୁଛି ।”

କୁଆଡ଼କୁ ନ ଚାହିଁ ଚିତା ଏକମୁହାଁ ତାର ବେଗରେ ପଳାଇଗଲା ଓ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ପଲକ ଭିତରେ ।

ସେତେବେଳକୁ ସଞ୍ଜ ହୋଇ ଆସିଲାଣି । ଗୋଟିଏ ଧୁସର ପର୍ଦା ଭଳି ବନ ଭୂମି ଉପରେ ବିଜେଇ ହୋଇଗଲାଣି ସଂଧ୍ୟା-ରାତ୍ର । ଅତି ସନ୍ତୋଷର ସହିତ ଶିଆଳ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା । ଚାରି ଦିଗ ଶାନ୍ତ, ନୀରବ ଓ ସ୍ବାଣୀ-ବିହୀନ । ସେ ଖୁସିମନରେ ଛାତୀର ମାଲୁ ଦେହ ନିକଟରେ ପେଟପୁର ମନ ଭରି ଭୋଜନ କରିବାକୁ ବସିପଡ଼ିଲା ।

(ଭାରତୀୟ ଅରଣ୍ୟବାସୀ ଶିଆଳ ତା’ର ବିଚକ୍ଷଣତା ପାଇଁ ବିଖ୍ୟାତ)

ମହାରାଜାଙ୍କ ସେବାରେ

କୌଣସି ଏକ ପାହାଡ଼ର ଗୁମାରେ ବୁଡ଼ା ସିଂହଟିଏ ରହୁଥିଲା ।
ଦୌତାଦୌଡ଼ି କରି ଶିକାର କରିବାକୁ ସେ ଥିଲା ଅକ୍ଷମ । ଏଣୁ ଯାହା
ସହଜରେ ମିଳୁଥିଲା ତାହା ଖାଇ ସେ ଚଳିଯାଉଥିଲା ।

ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳ । ଦିନେ ସେ ଚିନ୍ତିତ ମନରେ ଗୁମା ବାହାରେ
ବସିଥିବା ବେଳେ ଦେଖା କରିବାକୁ ଆସିଲା ଗୋଟିଏ ଶିଆଳ ।

ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ ଶିଆଳ କହିଲା, “ସନ୍ତାନ ମହାରାଜ । ଆପଣ
ଏପରି ବିଷୟ ଚିନ୍ତାକ୍ଷତି କାହିଁକି ?”

“ସବୁଦିନେ ଏକା ସକାରର ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ଖାଇ ବିରକ୍ତ
ଲାଗିଲାଣି ।” ଗୋଟିଏ ଲମ୍ବା ନିଃଶ୍ଵାସ ଛାଡ଼ି ସିଂହ କହିଲା, “ବହୁଦିନ
ହେଲା ମୁଁ କୌଣସି ବରାହ ଶାବକର ମାଂସ ଖାଇ ନାହିଁ । ମୋ
ଗୁମା ଆଡ଼କୁ ବି କୌଣସି ବରାହ ଆଜିକାଲି ଆସୁ ନାହାନ୍ତି ।”

“ଓ, ଏଇ କଥା ! ତେବେ ମୁଁ କାହିଁକି ଆଉ ଅଛି ? ଅପେକ୍ଷା
କରନ୍ତୁ, ଆପଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଗୋଟାଏ ବାର୍ତ୍ତା ନିଶ୍ଚୟ ଆଣି
ପହଞ୍ଚାଇବି ।”—ଶିଆଳ ସତର୍କା କଲା ।

ବଣରେ ବୁଲି ବୁଲି ଅବଶେଷରେ ଶିଆଳ ଗଛ ଛାଇରେ ବିଶ୍ରାମ କରୁଥିବା ଗୋଟିଏ ବାର୍ହାର ଭେଟ ପାଇଲା ।

ତା' ନିକଟକୁ ଯାଇ ସେ କହିଲା, “ମୁଁ ତୋତେ ଖୋଜି ଖୋଜି ସବୁ ଆଉ ବୁଲି ଯାରିଲିଣି ।”

କାହିଁକି ?” ବାର୍ହା ପଚାରିଲା, “ଘଟଣା କ'ଣ ?”

ପାହାଡର ଗୁମାଆତକୁ ସଙ୍ଗେତ କରି ଶିଆଳ କହିଲା, “ଆମ ରଜା ବୁଢ଼ା ହୋଇଯିବା ବିଷୟ ଦୁ ଜାଣୁ । ଏବେ ସେ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଋହାନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ସେ ତୋତେ ହିଁ ବାଛିଛନ୍ତି ।” ବାର୍ହା ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରିଲା ନାହିଁ । ତା'ର ସନ୍ଦେହ ଦୂର କରିବାକୁ ଶିଆଳ କହିଲା, “ଆରେ, ଯଦି ବିଶ୍ୱାସ ନ ହେଉଛି ତେବେ ମୋ ସହିତ ସେଠାକୁ ଚାଲୁନୁ କିଆଁ ?”

ବାର୍ହା ଉଲ୍ଲସିତ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଭାବିଲା, “ରଜା ହେବା କେତେ ଭାଗ୍ୟର କଥା । ସବୁ ପଶୁମାନେ ମୁଣ୍ଡ ନଇଁ ସମ୍ମାନ କରିବେ ।”

ସେ ଠିଆ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା, କହିଲା, “ହଉ ଚାଲୁ, ମୁଁ ତୋ' ସହିତ ଯିବି ।”

ଦୁହେଁ ଚାଲିଲେ ଗୁମା ଅଭିମୁଖେ । ଗୁମା କେଉଁ ହାତ ଦୂର ଅଛି ଶିଆଳ କହିଲା—“ଏବେ ଦୁ ଯା, ହେଉ ତ ମହାରାଜ ବାହାରେ ବସିଛନ୍ତି । ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ ମାନ୍ୟ କରି ରାଜପଦ ଗ୍ରହଣ କରିବୁ ଯା ।”

ବାର୍ହା ଆଗେଇ ଗଲା । ତାକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ସିଂହ କୁଦି ପଡ଼ିଲା । ଭୟରେ ହତଜ୍ଞାନ ହୋଇ ବାର୍ହା ସିଂହକୁ ପାଦରେ ଠେଲି ଦେଲା । ସେତିକିରେ ସିଂହଟା ପଡ଼ିଗଲା ଓ ବାର୍ହା ଜୀବନ ଘେନି ପଳାଇଗଲା ।

ବାର୍‌ହା ଖସି ପଳେଇବା ଦେଖି ଶିଆଳ ସିଂହକୁ କହିଲା,
 “ଆପଣ ତାକୁ ଧରିଲେ ନାହିଁ କାହିଁକି ?”

ଲକ୍ଷ୍ମିତ ହୋଇ ସିଂହ କହିଲା, “ଦୋଷଟା ମୋର । ଆଜିକାଲି
 ତରବରରେ କିଛି କରିପାରୁନି, ଗତି ମନ୍ତର ହୋଇଗଲାଣି । ଆଉ
 କ’ଣ ସତେ ବାର୍‌ହାଟିଏ ମୋତେ ମିଳିବ ।”

ସିଂହର ଦୁଃଖ ବୁଝି ଶିଆଳ କହିଲା, “ସଞ୍ଜ ଆଗରୁ ଦୁଇ ପୁଣି
 ଥରେ ସେଇ ବାର୍‌ହାକୁ ଆଣି ଏଠି ହାଜର କରାଇବି ।”

ବାର୍‌ହା ଯେଉଁ ବାଟେ ଯାଇଥିଲା ସେଇ ବାଟେ ବାଟେ
 ଶିଆଳ ଚାଲିଲା । ଦେଖିଲା, ବାର୍‌ହା ନଈ କୂଳରେ ଥକା ମେଣ୍ଟାଉଛି,
 ଗୋଟା ପଣେ ଥରୁଛି, ଘନ ଘନ ନିଃଶ୍ୱାସ ଛାଡୁଛି, ଯେମିତିକି ଆଉ
 ଟିକକରେ ତା’ର ସାଣ ବାହାରିଯିବ ।

ତାକୁ ଦେଖି ଶିଆଳ କହିଲା, “ହଇରେ, ତୁ ଏପରି ଥରୁଛୁ
 କିଆଁ ? ଏତେ ଜାନିଆ ହୋଇ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇ ଆସିଲୁ ଯେ । ତୋ’
 ମୁଣ୍ଡରେ ବକ୍ତ୍ର ପଡ଼ିଲା ନା କ’ଣ ?”

ତୁ ତ ଜାଗା ଉପରେ ନ ଥିଲୁ, କ’ଣ ହେଲା କେମିତି ବୁଝିବୁ ?”
 ବାର୍‌ହା କହିଲା ।

“କ’ଣ ହେଲା କହିଲୁ” ଶିଆଳ କହିଲା, “ରହିଥିଲେ ତ ତୁ ରଜା ହୋଇଥାନ୍ତୁ । ମହାରାଜା ତୋତେ କେବଳ ସମ୍ମାନ ଜଣାଉଥିଲେ । ବୁଝିଲୁ, ସେ ଖାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲେ ତୁ କି ଏଠି ଥାନ୍ତୁ ।”

ବାର୍ତ୍ତା ମୁଣ୍ଡ ଟୁଟାରି କହିଲା, “ତୁ ଯାହା କହୁଛୁ ବୋଧେ ଠିକ୍ । ସେ ଯଦି ଖାଇବାକୁ ଚାହିଁଥା’ନ୍ତେ ସହଜରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ନ ଥାନ୍ତେ ।”

ଶିଆଳ କହିଲା, “ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଆ । ତୋତେ ଆଉଥରେ ସୁଯୋଗ ଦେବାପାଇଁ ମୁଁ ମହାରାଜାଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛି ।”

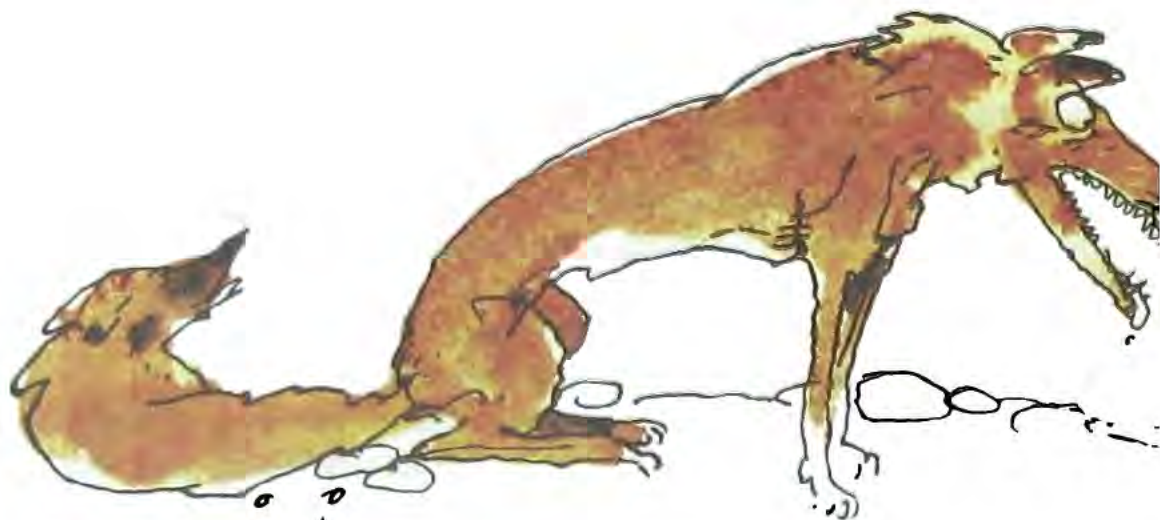
ଦୁହେଁ ଫେରିଲେ । ଗୁମା ନିକଟରେ ଶିଆଳ ବାର୍ତ୍ତାକୁ କହିଲା, “ଭୟ ନ କରି ଯା ମାନ୍ୟ କରି ରାଜପଦ ସମ୍ମାନ କରିବାକୁ କହ ।”

ବାର୍ତ୍ତା ଧୀରେ ଧୀରେ ଗଲା ଓ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ ସନ୍ତୋଷ କଲା । ସେ ତଳକୁ ଚାହିଁଥିବା କେତେକ ସିଂହ ଖାମ୍ ପଡ଼ିଲା ଓ ବାର୍ତ୍ତାର ଦଣ୍ଡକୁ ଜୋର୍ରେ ମୋଡ଼ି ଦେଲା । ତା’ପରେ ସେ ବାରତାର ଖପୁରି ହାତ ଗୁଣି ଦେଲା । ଅତି ଖୁସିରେ ସିଂହ ବାରତାର ମଣିଷ ଖାଇବ ବୋଲି ବାହାରିବି କି ନାହିଁ ସେଇ ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ପାଦ ଟେକି ଶିଆଳ କହିଲା, “ନା ମହାରାଜା ସେପରି କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।”

“କାହିଁକି ନୁହେଁ ?” ସିଂହ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ପଚାରିଲା ।

“ଆଜ୍ଞା, ରାଜାମାନେ କ’ଣ ଏପରି ଖାଆନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କ ଦେହରେ ରକ୍ତ ଛିଟା ପଡ଼ିଛି । ସମସ୍ତେ ନଈରେ ଗାଧୋଇ କରି ଆସନ୍ତୁ ।”

ଶିଆଳ କଥା ମାନି ସିଂହ ଗାଧୋଇବାକୁ ଗଲା ।

ସେ ଯିବା ପରେ ପରେ ସୁଯୋଗ ଦେଖି ଶିଆଳ ଆରାମରେ ବାର୍ଦ୍ଧାର ମଝିଷ୍ଟିକୁ ଖାଇ ଦେଲା । ତା'ପରେ ଜଗୁଆଳ ପରି ବସି ରହିଲା ବୁପ୍‌ବୁପ୍ ।

ସିଂହ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇ ଆସିଲା । ଏକ ମନଲାଖି ଶ୍ରେତନ କଥା ଭାବି ସେ ବଡ଼ ଉଡ଼ୁଲୁ ଦିଶୁଥାଏ । ବାର୍ଦ୍ଧାର ଖପୁରିକୁ ଏପଟ ସେପଟ କରି ସେ ଖୋଜିଲା କେଉଁଠି ଅଛି ମଝିଷ୍ଟ ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲା—“ଆରେ, ମଝିଷ୍ଟ କାହିଁ ?”
ସିଂହଠାରୁ ଅଧିକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଭାବ ଦେଖାଇ ଶିଆଳ କହିଲା, “କାହାର ମଝିଷ୍ଟ ?”

“ବାର୍ଦ୍ଧାର, ଆଉ କାହାର ?” ସିଂହ କହିଲା ।

ଏଥର ଶିଆଳ ହସିଲା । କହିଲା, “ଆପଣଙ୍କର ଜାଣିବା ଉଚିତ ଯେ ଯଦି ତା'ର ମଝିଷ୍ଟ ବୋଲି କିଛି ଥା'ନ୍ତା, ତେବେ ସେ ଥରେ ମରଣ ମୁହଁରୁ ରକ୍ଷା ପାଇ ଆଉ ଥରେ ଧରା ଦେଇ ନ ଥାନ୍ତା ।” ଅତି ବିଜ୍ଞ ପରି ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ଶିଆଳ କହିଲା, “ସେହି ବାର୍ଦ୍ଧାଟାର ଖପୁରି ଭିତରେ ମଝିଷ୍ଟ ନିଶ୍ଚୟ ନ ଥିଲା ।”

(ସିଂହଳ ଦେଶର ଲୋକକଥାରେ ଶିଆଳ ଏକ ଚତୁର ଜୀବ ବୁଝାଯାଏ)

ଢୋକିର ସାଥୀ

ବେଙ୍ଗର ଏକ ଯକାଳ । ତିକତର ଉପରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ଛାଡ଼ି-ଥାରି
ଶୀତ ବିଦାୟ ନେଇଥାଏ । ବହୁଥାଏ ମଳୟ । ଟିକିଏ ଆନନ୍ଦରେ
ନିଃଶ୍ଵାସ ନେବାକୁ ନିବୁଜ ବସା ଛାଡ଼ି ପଶୁମାନେ ପତାକୁ ବାହାରି
ଆସିଥାନ୍ତି । ଖୁସିରେ ପକ୍ଷୀମାନେ ଶୀତ ଗାଉଥାନ୍ତି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହବାର
କିଛି ନାହିଁ, ଢୋକିଲା ଗପିଆଟିଏ ବି ଖାଦ୍ୟର ସନ୍ଧାନରେ ବାହାରି
ପଡ଼ିଥାଏ ।

ଗପିଆର ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଲା ଗୋଟିଏ କ୍ୟାଙ୍ଗ୍ ଶିଶୁ ଉପରେ ।
ତିକତର ଏକ ସ୍ଥଳରର ବହୁଥା ଗପର ନାମ କ୍ୟାଙ୍ଗ୍ । ଗପିଆ
ଦେଖିଲା କ୍ୟାଙ୍ଗ୍‌ର ବୟସ ଏକ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକା ହେବ ନି । ସେ
କଅଁଳିଆ ଘାସ ଖାଇବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥାଏ ।

ତାକୁ ଦେଖି ଗପିଆ ବିରୁର କଲା, “ଯା’ ହଉ, ବଢ଼ିଆ ଖାଦ୍ୟ
ମିଳି ଯାଇଛି ।” ଛପି ଛପି ଶିକାର ଉପରକୁ ଖାମ ମାରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ
କଲାବେଳେ କ୍ୟାଙ୍ଗ୍ ତାକୁ ଦେଖି ପକାଇ କହିଲା, “ଗପିଆ ମାମୁଁ !
ମୋତେ ବଞ୍ଚେ ମାନ ଖାଅନି । ସତରଞ୍ଜ ଶୀତ ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ବହୁତ ଝଟି
ଯାଇଛି । ଶରତ ଋତୁ ବେଳକୁ ମୋର ଶରୀର ପୁଣି ପୁରୁଣୁଣ ମୋଟା

ହୋଇ ଯାଇଥିବ । ସେତେବେଳେ ମୋତେ ଭେଜନ କଲେ ଦୁମେ ପରମ ସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରିବ ।

ସେଥିରେ ଗଧିଆ ରାଜି ହୋଇଗଲା । ---“ବେଶ୍, ଇ’ମାସ ପୁରିଲେ ମୋତେ ଠିକ୍ ଏଇ ଜାଗାରେ ଦେଖା କରିବୁ ।”

ଶରତ ସମୟ ହେବାରୁ ଗଧିଆ ଚାଲିଲା କ୍ୟାଙ୍ଗ୍ କୁ ଭେଟିବା ପାଇଁ । ପାହାଡ଼ ବାଟ ଦେଇ ଯିବା ବେଳେ ଗୋଟିଏ କୋକିଶିଆଳି ସହିତ ତା’ର ଦେଖା ହେଲା । କୋକିଶିଆଳି ପଚାରିଲା, “ବଡ଼ ଦରବରରେ ଥିବା ପରି ଜଣା ପଡ଼ୁଛି ? କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଛ କି ?”

“ଆଜି ମୋର ଗୋଟିଏ ହୁଣ୍ଡପୁଣ୍ଡ କ୍ୟାଙ୍ଗ୍ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ ହେବାର ଅଛି ।” ଗଧିଆ ଇ’ମାସ ତଳେ ଯାହା ଯାହା ଘଟିଥିଲା ମୁଲୁରୁ ସବୁ କହିଗଲା । କୋକିଶିଆଳି ଏହି ସୁଖାଦ୍ୟର ଲୋଭ ଭାଡ଼ି ପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ କହିଲା, “ଯଦି ସେହି କ୍ୟାଙ୍ଗ୍‌ଟି ବେଶ୍ ବଡ଼ ବୋଲି ଦୁମେ କହୁଛ, ତା’ହେଲେ ଜଣକ ପାଇଁ ତାହା ସର୍ବୋତ୍ତମ ହୋଇ ଯିବନି କି ?” ମୋତେ ଦୁମ ଭେଜିର ସାଥୀ କଲେ କ୍ଷତି କ’ଣ ହୁଅନ୍ତା ?”

“ଆସ--”—ଗଧିଆ କହିଲା । ଦୁହେଁ ଚାଲିଲେ ।

ବାଟରେ ସେମାନଙ୍କର ଦେଖା ଦେଲା ଠେକୁଆ ସହିତ । ଠେକୁଆ ପଚାରିଲା, “ତୁମେ ଦୁହେଁ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଲ ?”

ଗଧିଆ ସବୁକଥା ବର୍ଣ୍ଣନା କଲା ।

ବହୁଆ ଗଧ କ୍ୟାଙ୍ଗୁଟିର ପାଇଁ ଘାରି ମନ ଦୁଃଖ କଲା ଠେକୁଆ ।

ବନ୍ଧି ରହିବା କେତେ ଭଲ । ପାହାଡ଼ ଓ ସବୁଜ ବନଭୂମିରେ ବିଚରଣ କରିବା କେତେ ସୁଖକର ନୁହେଁ ସତେ । ଏହି ଦୁଇ ସ୍ଵାଧୀନ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ପାଇଁ କାହିଁକି ସେଇ ନିରୀହଟି ମରିବ ? କୌଣସି ମତେ କ୍ୟାଙ୍ଗୁକୁ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ଠିକ୍ କଲା ଠେକୁଆ । କିନ୍ତୁ ତା’ କାମ ଓ କଥା ଘେନି ଥାଉ ଦି ଜଣଙ୍କ ମନରେ ଟିକିଏ ବି ସେମିତି ସନ୍ଦେହ ନ ଉଠୁକେ ସେଥିପାଇଁ ସେ ସାବଧାନ ରହିଲା ।

ଠେକୁଆ କହିଲା, “କ୍ୟାଙ୍ଗୁ ବହୁତ ବଡ଼ । ସବୁଗୁଡ଼ିକ ଖାଇଲେ ତୁମ ଦୁହିଁଙ୍କର ଦେହ ଖରାପ ହେବ । ମୋତେ ସାଙ୍ଗରେ ନିଅ ।”

“ହଁ, ଚାଲ । ସେତେ ଜଣ ଅଧିକା ହେବା ଶ୍ରେଣି ସେତେ ଜମିବ ।”

ଦିନିହେଁ ଏକାଠି ଚାଲିଲେ । ପହଞ୍ଚିଲେ ନିର୍ଦ୍ଦାରିତ ସ୍ଥାନରେ । ଦେଖିଲେ, ଗୋଟିଏ ଗଛ ନୁଲେ କ୍ୟାଙ୍ଗ୍ ଅପେକ୍ଷା କରିଛି । ତା’ ଚକ୍ଷୁରେ ଦୁଃଖ ଓ ଭୟର ଚିହ୍ନ । କିନ୍ତୁ ସତକୁ ସତ ସେଇଟି ବେଶ୍ ବଡ଼ ଓ ଚଢ଼ିଳ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ତାକୁ ଦେଖିଲା କ୍ଷଣି ଓଠରେ ଢିଲ ବୁଲେଇ ଆସିଲା ଗଧିଆ । ନାଏ ଲୋଭରେ ଆଖି ତା’ର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

ସେ ତା’ ସାଥୀମାନଙ୍କୁ କହିଲା, “ରୁହ, ସେ ଏବେ ଆମର ଶ୍ରେଣିନ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ହୋଇ ପାରିବି ।”

ଗଧିଆ କ୍ୟାଙ୍ଗ୍‌ର ବେକ-କ୍ଷଣକୁ କାମୁଡ଼ି ଧରିବା ନାହେଁ ଠେକୁଆ ବାରଣ କରି କହିଲା, “ହଁ, ହଁ, ସେମିତି କରନା । ଏଭଳି ମାରିବା ଏକ ବାଜେ ଓ ବର୍ବର ଉପାୟ । ଏହି କ୍ୟାଙ୍ଗ୍ ସଦୃଶ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଜୀବକୁ ଏପରି ହତ୍ୟା କରିବା ଯାହା ଏକ ସୁନ୍ଦର ଶ୍ରେଣିନ ନଷ୍ଟ କରିବା ତାହା । ବରଂ, ଚାଲ ଆମେ ତାକୁ ଗଳା ଟିପି ହତ୍ୟା କରିବା, ଯାହା ଫଳରେ ତା’ର ପୁରା ଦେହଟା ଅକ୍ଷତ ରହିବ । ତୁମେ ଦୁହେଁ କ’ଣ ଭବୁତ କହିଲ ?”

ଅନ୍ୟ ଦୁହେଁ ସଞ୍ଚାରଟିକୁ ଆନନ୍ଦରେ ଗ୍ରହଣ କଲେ ।

“ସବୁ କାମ ମୋ ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦିଅ । ପାହାଚ ଉପରେ ଜଣେ ମେଷ-ପାଳକର କୁଟୀର ଅଛି । ମୁଁ ଯାଉଛି ତା’ ପାଖରୁ ଦଉଡ଼ିଟିଏ ମାଗି ଆଣିବି ।”

ଠେକୁଆ ଗଳା ଓ ଡେରି ନ କରି ଦଉଡ଼ିଟିଏ ଧରି ଫେରି ଆସିଲା । ଦଉଡ଼ିର ଗୋଟିଏ ମୁଣ୍ଡରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଫାଶ ଓ ଅନ୍ୟ ମୁଣ୍ଡରେ ଦୁଇଟି ସାନ ସାନ ଫାଶ ଦିଆରି କଲା ।

ସେ କହିଲା, “ଏବେ ଶୁଣ, କ୍ୟାଟ୍ ବେଷ୍ଟ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଜୀବଟିଏ, ଆମେ ତିନିହେଁ ନ ଲାଗିଲେ ତା’ ଗଳା ଟିପି ହେବନି ।

ଏଇ ବଡ଼ ଫାଶଟି ତା’ ଗଳାରେ ଦେଇ ଦେବା । ତୁମେ ଦୁହେଁ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ଫାଶ ଗଳାରେ ଫିଟି ଠିଆ ହେବ । ମୁଁ ରହିବି ମଝାମଝି ଜାଗାରେ ଓ ଶକ୍ତ କରି ଦଉଡ଼ିକୁ ଦାନ୍ତରେ କାମୁଡ଼ି ଧରିବି । ମୋଠୁଁ ସଙ୍ଗେତ ପାଇବା ମାତ୍ରେ ତୁମେ ଦୁହେଁ ଜୋର୍ରେ ଟାଣିବ ।”

ଏତିକି କହି ସେ ବଡ଼ ଫାଶଟିକୁ କ୍ୟାଙ୍ଗର ବେକରେ ଗଳାଇ ଦେଲା ଏବଂ ସାନ ଫାଶରୁ ଗୋଟିଏ ଗଧିଆର ବେକରେ ଓ ଅନ୍ୟଟି କୋକିଣିଆଳିର ବେକରେ ଲଗାଇ ଦେଲା । ନିଜେ ଫାଶ ନ ଥିବା ଖାଲି ଅଂଶଟି ଦାନ୍ତରେ ଧରିଲା ।

ଠେକୁଆ କହିଲା—“ଟାଣ୍—”

ସେମାନେ ଟାଣିଲେ । କ୍ୟାଙ୍ଗ କେଇପାଦ ଆଗକୁ ଆସିଯିବାକୁ ଗଧିଆ ଓ କୋକିଣିଆଳି ତଳେ ଘୋସାରି ଘୋଇଗଲେ । ଫାଶ ଟିପି ଘୋଇ ସେମାନଙ୍କ ଗଳା ବୁଡ଼ି ଘୋଇଗଲା ।

“ଆଉରି ଜୋର୍ରେ ଟାଣ” —କହି ଠେକୁଆ ଦଉଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଦେଲା ।

ଗଧିଆ ଓ କୋକିଣିଆଳି ତଳମୁହଁ ଘୋଇ ପଡ଼ିଗଲେ । ଗଳା ଟିପି ଘୋଇ ସେମାନେ ମରି ସାରିଥିଲେ ।

କ୍ୟାଙ୍ଗର ବେକରୁ ଠେକୁଆ ଫାଶ ଫିଟାଇ ଦେଲା ଓ ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଫେରିଗଲା ଘରକୁ । ମନ ତା’ର ଖୁସି, କାରଣ ଦିନକର ଭଲ କାମ ସେ କରି ପାରିଥିଲା ।

(ତିବ୍ବତର ଉପରାଞ୍ଚଳରେ ଠେକୁଆ ଦୁର୍ବଳର ସହାୟକ ରୂପେ ବର୍ଣ୍ଣିତ)

ପେଲାୟୁକ୍‌ର ବିଚାର

ଥରେ ଦୁଇଜଣ ମଣିଷଙ୍କ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ କୁରାଢ଼ି ଘେନି
ବିବାଦ ଉଠିଲା । ଜଣେ କହିଲା, “ଗତବର୍ଷ ମୋଠାରୁ ଯେଉଁ
କୁରାଢ଼ିଟି ମାଗି ନେଇଥିଲୁ ସେଇଟା କାହିଁ ?”

ଅନ୍ୟ ଜଣକ ଉତ୍ତର ଦେଲା, “ମୁଁ ପରା ତୋତେ କହିଲି ଯେ
ସେଇଟାକୁ ପୋକ ଖାଇଗଲେ ବୋଲି ।”

“ତା’ ଅସମ୍ଭବ । ତୁ ମିଛ କହୁଛୁ ।”

“ନା, ଏହା ସତ ।”

ଭୁଲିଲା ଯୁକ୍ତି-ତର୍କ । ମାମାଂସା ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଶେଷରେ
ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ସେମାନେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ରାଜା ସୋଲେମନ୍‌ଙ୍କ
ନିକଟରେ ।

ରାଜା ଧୈର୍ଯ୍ୟର ସହିତ ଉଭୟ ପକ୍ଷର କଥା ଶୁଣିଲେ ଓ
କେହି ସାକ୍ଷୀ ଥିଲେ ହାଜର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ଉଭୟେ
ମନା କଲେ । ଏଣୁ ପରାମର୍ଶ ପାଇଁ ରାଜା ତକାଇ ପଠାଇଲେ ବାଲି
ହରିଶ, ପେଲାୟୁକ୍‌କୁ ।

ରାଜାଙ୍କ ଆଗରେ ପେଲାୟୁକ୍ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲା ।
ରାଜା କଲିର ସମସ୍ତ ବିବରଣୀ ଦେଇ ପରାମର୍ଶ ଦେବା ପାଇଁ
ଆଦେଶ ଦେଲେ ।

ପେଲାହୁକ୍ କହିଲା, “ମହାରାଜ ! କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ । ଜାମୁଣ ଡକର
ପାଇଁ ମୁଁ ବଡ଼ ଡରରେ ଆସିଛି । ସ୍ଥାନେ ମୋତେ ସ୍ଥାନ ପାଇଁ
ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତୁ ।

ରାଜା ସମ୍ମତି ଜଣାଇ କହିଲେ, “ଯାଅ, କିନ୍ତୁ ଶୀଘ୍ର---।”

ପାଖ ନଈକୁ ଗାଧୋଇଗଲା ବେଳେ ପେଲାହୁକ୍ ନଈର
ପଡ଼ିଲା ଗୋଟିଏ ଖୋଲା ଜାଗା ଉପରେ । ସେଠାରେ ଘାସ ସବୁ
ଅଳ୍ପସମୟ ପୂର୍ବରୁ ପୋଡ଼ା ହୋଇଥାଏ, ରହିଥାଏ ପାଉଁଶ ।
ପେଲାହୁକ୍ ସେହି ପାଉଁଶ ଉପରେ ଗଡ଼ିଗଲା । ତା’ପରେ ଫେରିଲା
ରାଜା ଡରବାରକୁ ।

ତାକୁ ଦେଖିଲା କ୍ଷଣି ରାଜା କହିଲେ, “ଆରେ ଭଏ କ’ଣ ?
ଗାଧୋଇଲେ ସମସ୍ତେ ପରିଷ୍କାର ଦିଶନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଏପରି ଅପରିଷ୍କାର
ଦିଶୁଛ କାହିଁକି ?”

ପେଲାହୁକ୍ କହିଲା, “ମହାରାଜ । ମୁଁ ପାଇଁ ଦେଖେତ ନଈରେ
ନିଆଁ ଲାଗି ଯାଇଛି । କାଳେ ନିଆଁ ନଈରୁ ଚାରି ଆସି ଆପଣଙ୍କ
ମହଲ ଯାଏଁ ବ୍ୟାପିଯିବ ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ତା’ ଭିତରକୁ ଡେଇଁ
ପଡ଼ିଲି । ସେଇ କାରଣରୁ ମୋ ଦେହସାରା ପାଉଁଶ ଲାଗି ଯାଇଛି ।”

ରାଜା ଓ ମହାବୀର ବାଲି-ହରିଣଟି ଆତଙ୍କୁ ଅବିଶ୍ୱାସର ସହିତ ଚାହିଁଲେ । ଜଳ ହେଲା ଦିନରୁ ଏପରି ଅଜବ କଥା ସେମାନେ ଶୁଣି ନ ଥିଲେ ।

ରାଜା କହିଲେ, “ତୁମର ଏ ମିଛ-କଥାଟି ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବି ବୋଲି ଭୁବୁତ ନା କ’ଣ ?”

“ଆଜ୍ଞା, ଏହା ସତ୍ୟ” —ପେଲାହୁକ୍ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ରାଜା ଭାରି ରାଗିଗଲେ । ଜାର ଜୀବତେ, ରାଜା ସୋଲୋମନ୍ଙ୍କୁ ପରିହାସ କରିବାକୁ ସାହସ କଲା କେମିତି ?

ରାଜା ବଜ୍ର-ଗନ୍ଧାର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ଆରେ ହରିଣ ! ମୁଁ ସାବଧାନ କରିଦେଉଛି, ଏଇଟା ପରିହାସର କ୍ଷେତ୍ର ନୁହେଁ । ଏଠି ଯେଉଁମାନେ ଅଛନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଥରେ ପରୁର ତ ଏପରି ଘଟଣା ଘଟି ପାରେ କି ? ଏହା ତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସମ୍ଭବ ।”

ବାଲି-ହରିଣ ନତ-ଜାନୁ ହୋଇ କହିଲା, “ମହାରାଜ । ଉପସ୍ଥିତ ସଭ୍ୟବୃନ୍ଦ ଓ ଆପଣ ନିଜେ ଯଦି ମୋ’କଥା ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ତେବେ କୁରାଢ଼ି ମାଗି ନେଇ ଯିଏ ଫେରାଇ ନାହିଁ ତା’ କଥା ବିଶ୍ୱାସ କରୁଛନ୍ତି କେମିତି ? ଜାମୁଙ୍ଗ ମନ୍ଦିରେ ନଈରେ ନିଆଁ ଲାଗିବା ଅସମ୍ଭବ, ତେବେ ମୁଁ ପରୁରୁଟି କୁରାଢ଼ିକୁ ପୋକ ଖାଇଯିବା ସମ୍ଭବ କି ?”

ରାଜା ନୀରବ । ସେ ପେଲାହୁକ୍ କଥାର ମର୍ମ ବୁଝିପାରିଲେ । ସମସ୍ୟାଟି ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଦିବାଲୋକ ପରି ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା । ସେ କୁରାଢ଼ି ଧାର ନେଇଥିବା ଲୋକକୁ ଫେରାଇ ଦେବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ । କୃତଜ୍ଞତାର ନିଦର୍ଶନ ସ୍ୱରୂପ ସେ କ୍ଷୁଦ୍ର ବାଲି-ହରିଣଟିକୁ ଦେଲେ ଅନେକ ରାଜୋଚିତ ଉପହାର । ବନ-ଭୂମିର ବିଭିନ୍ନ ରୂପେ ସେ ପାଉଲା ନିୟୁକ୍ତି । ସେଇଦିନଠାରୁ ରାଜା ସୋଲୋମନ୍ଙ୍କ ଦରବାରକୁ ଆସୁଥିବା ସମସ୍ତ ବିବାଦଗୁଡ଼ିକର ନିରାଶ୍ରୟ ବିରୁଦ୍ଧ ଭାବେ ପେଲାହୁକ୍ ସମ୍ମାନ ପାଇ ଆସୁଛି ।

(ମାଲସେସିସ୍ୱାର ଜଙ୍ଗଲରେ ବାଲି-ହରିଣ ବା ଖୁରାସ ପେଲାହୁକ୍ ବିଜ୍ଞତା ଓ ବିଶେଷତା ପାଇଁ ସମ୍ମାନିତ)

ତୁନ ଗାତ ପବିତ୍ର

ଦିନେ କ୍ଷୁଦ୍ର ବାଲିହରିଣ କଂଚିଲ୍ ଜଣେ କୃଷକର କୁଡ଼ିଆ ଆଗ ଦେଇ ଯାଉଥିଲା । ଦେଖିଲା, କୃଷକ ଓ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ଘରେ ନାହାନ୍ତି, ଯାଉଛନ୍ତି କ୍ଷେତକୁ, କିନ୍ତୁ ଦାଣ୍ଡ କବାଟ ମେଲା ଅଛି । ସେ ଘର ଭିତରକୁ ନ ଚାଲି ରହିପାରିଲା ନାହିଁ । ଦେଖେ ତ କଦଳି ପତ୍ରରେ ଗୁଡ଼ା ହୋଇ ଥିବା ହୋଇଛି କଦଳି ପିଠାଟିଏ । ଟିକେ ଚାଖିବାକୁ ମନ ହେବାକୁ ସେ ପାଦ ଚିପି ଚିପି ଭିତରକୁ ଗଲା ଓ ପିଠାକୁ କଳେ ଖାଇଲା । ବଢ଼ିଆ ଲାଗିଲା ପୁଣି କଳେ ଖାଇଲା । ଲେଉଟ ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି ଆଉଟି କଳେ ଖାଇଲା । ଶେଷରେ ଗୋଟାକ ଯାକ ପିଠା ଧରି ପଛେଇ ପଛେଇ ବାହାରି ଗଲା ପଦାକୁ । ଯାଉଁ ଯାଉଁ ପଡ଼ିଗଲା ଏକ ବିରାଟ ଖାତ ଭିତରେ । ସେଇଟା କୃଷକର ତୁନ ଖାତ । ଭାରି ଗହୀର, ବହୁତ ଚଉଡ଼ା । ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି ଯେତେ ଡିଆଁଡେଇ କଲେ ବି କଂଚିଲ୍ ଉପରକୁ ବାହାରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଅଗତ୍ୟା କ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ବସି ପଡ଼ିଲା ଓ ଭାବିଲା କ'ଣ କରିବ ?

ଏହି ସମୟରେ ଶୁଣାଗଲା ବାଘର ପାଦ ଶବ୍ଦ । ତରବରରେ କଂଚିଲ୍ ଦୁଇା କଦଳି ପତ୍ରଟାକୁ ମେଲାଇ ଧରି ବସି ଭଳି ପଡ଼ି ବସିଲା—“ହେ ଭଗବାନ୍, ହେ ଭଗବାନ୍---!”

ଖାତ ଭିତରକୁ ଚାଲି ବାଘ କହିଲା, “ଆରେ ଇଶ୍ବରଙ୍କ ନାମ ନେଉଛୁ କାହିଁକି ?”

କଂଚିଲ୍ ନ ଶୁଣିପାରିବାର ଭଳନା କଲା । ଏକ ଧ୍ୟାନରେ ଆଖି ଆଗରେ କଦଳି ପତ୍ରକୁ ଧରି ଚାଲିଗଲା ଯେମିତିକି ସେ ପଡ଼ୁଛି ।

“ଆଜି ଧ୍ୟାନ ଦିନ । ଯେଉଁମାନେ ପବିତ୍ର ଖାତରେ ଆଶ୍ରୟ ନେବେ ସେଇମାନେ କେବଳ ବଂଚି ରହିବେ । ହେ ଭଗବାନ୍, ହେ ଭଗବାନ୍---!”

“କିଏ କହିଲା ଆଜି ଧ୍ୟାନ ଦିନ ?” କଂଚିଲ୍ ଉପରକୁ ଚାଲି ଉଠିଲା ଦେଲା, “କିରେ, ମୁଁ ପବିତ୍ର ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ପଢ଼ୁଛି ବୋଲି ଦେଖି ପାରୁନୁ କି ?” ଟିକିଏ ବିରକ୍ତ ଭାବ ଦେଖାଇ ସେ ପୁଣି କହିଲା,

“କାହିଁକି ମୋ ପକ୍ଷରେ ବ୍ୟାଘାତ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛୁ ?” ତା’ପରେ ସେ ପଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା---“ଯେଉଁଦିନ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ମୁହଁ ଅଧା ଦିଶିବ ଏବଂ ପବନ ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ବହିବ ସେଇଦିନ ଧୂଂସ ହେବ ପୃଥିବୀ ଦେଖ, ଆଜି ସୂର୍ଯ୍ୟର ଅର୍ଦ୍ଧେକ ମାତ୍ର ଦୃଶ୍ୟ ହେଉଛି, ପୁଣି ଟିକେ ପବନର ଶବ୍ଦକୁ ଶୁଣ । ଠିକ୍, ଠିକ୍, ଆଜି ହିଁ ଶେଷତମ ଦିନ । ଯେଉଁମାନେ କେବଳ ପବିତ୍ର ତୁନ ଖାତରେ ଆଶ୍ରୟ ନେବେ ସେଇମାନେ ହିଁ ବଞ୍ଚିବେ ।”

ଏହା ଶୁଣି ଭୟରେ ବାଘ ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲା । କହିଲା,—“ମୁଁ ଖାତ ଭିତରକୁ ଯାଇପାରିବି କି ?”

“ନା, ନା’ ବାରଣ କଲା କଂତିଲ୍ “ତୁ ବଡ଼ ଅପରିଷ୍କାର ।”

“କିଏ କହିଲା ? ମୁଁ ତ ପରିଷ୍କାର ରହେ ।”

“ନା, ତୁ ସବୁବେଳେ ଛିଙ୍ଗୁ । ଛିଙ୍ଗିଲେ ଏଇ ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନର ଅବମାନନା ହେବ ।”

“ମୁଁ ଶପଥ କରୁଛି, ଛିଙ୍ଗିବି ନାହିଁ”—ଏତିକି କହି ବାଘ ଖାତ ଭିତରକୁ ଡେଇଁପଡ଼ିଲା । “ଦେଖ, ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଲାଗିବୁ ନାହିଁ”—କହି କଂତିଲ୍ ପଢ଼ିବାର ଅଭିନୟ କଲା—“ହେ ଭଗବାନ୍, ହେ ଭଗବାନ୍--- ।”

ତା’ପରେ ଆସିଲା ଭଲୁ ଓ ସେ ଖାତକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପଚାରିଲା—“ସେଠି କିଏ ଭୟରୁ ତାକୁଟି ?”

ବାଘ ଉତ୍ତର ଦେଲା, “କଂତିଲ୍ ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ପଢ଼ି ଜାଣିଛି ଯେ ଆଜି ଧୂଂସର ଦିନ । କେବଳ ଯେଉଁମାନେ ପବିତ୍ର ତୁନ ଖାତରେ ଆଶ୍ରୟ ନେବେ ସେଇମାନେ ହିଁ ବଞ୍ଚିଯିବେ ।”

ଭଲୁଟି ଡରିଗଲା, କହିଲା—“ମୁଁ ତୁମ ସହିତ ଭିତରେ ରହିବି ।”

“ନା-ନା, ତୁ ସର୍ବଦା ଛିଙ୍ଗୁ । ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଲେଖା ଅଛି ଯେ ଯିଏ ଛିଙ୍ଗିବ ତାକୁ ବାହାରକୁ ପକେଇ ଦିଆଯିବ ।”

“ମୁଁ ଶପଥ କରୁଛି ଛିଙ୍ଗିବି ନାହିଁ”—କହି ଭଲୁ ଖାତ ଭିତରକୁ ଗଲା । କଦଳି ପତ୍ର ଉପରେ ଚକ୍ଷୁ ଛିର ରଖି କଂତିଲ୍ ପଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଥାଏ, “ହେ ଭୟର ଆତ୍ମାକୁ ରକ୍ଷାକର, ହେ ଭୟରୁ--- ।”

“କିଏ ସେଠି ଭଗବାନଙ୍କୁ ଡାକୁଛି ?” ଉପରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ବାଘ ଓ ଭଲୁ ଦୁହେଁ ଦେଖିଲେ ଯେ ହାତୀ ଚାହିଁଛି ତଳକୁ ।

“ତୁମେ ସେଠି ଲୁଚିଛ କାହିଁକି ?”

“କଂତିଲ୍, ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ପଢ଼ି ଜାଣିଛି ଯେ ଆଜି ଧୂଂସର ଦିବସ । କେବଳ ଯେଉଁମାନେ ଏହି ପବିତ୍ର ଖାତରେ ରହିବେ ବଞ୍ଚିଯିବେ ।” ହାତୀ ଭୟରେ କମିଲା, “ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତଳକୁ ଯିବି ।”

“ନା-ନା-ନା” ତିନିଜଣ ଯାକ ଉକ କଣ୍ଠରେ ବାରଣ କଲେ ।

“ତୁ ଅପରିଷ୍କାର, ତୁ ବହୁତ ଛିଙ୍କୁ ଏବଂ ଛିଙ୍କିଲେ ଜୋର୍ରେ ଶବ୍ଦ ହୁଏ । ପବିତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଲେଖା ଅଛି, ଯିଏ ଛିଙ୍କିବା ଦ୍ଵାରା ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନକୁ ଅପବିତ୍ର କରିବ ତାକୁ ବାହାରକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦିଆଯିବ ।”

ହାତୀ କହିଲା, “ମୋତେ ଦୟାକରି ଅନୁମତି ଦିଅ । ମୁଁ ଛିଙ୍କିବି ନାହିଁ । ଶୁଣୁକୁ ମାଟିରେ ଭର ଦେଇ ଠିଆ ହେବି, ଫଳରେ ଛିଙ୍କ ମାଡ଼ିବ ନାହିଁ ।”

ହାତୀକୁ ଅନୁମତି ମିଳିଲା । ଋଷିଜଣ ଯାକ ଏକାଠି ବସିଲେ ।

କଂତିଲ୍ କଦଳି ପତ୍ର ଉପରେ ଚାଷି ରଖି ପଢ଼ିବାରେ ମନ ଦେଲା, “ହେ ଈଶ୍ଵର, ହେ ଈଶ୍ଵର---।”

ହଠାତ୍ ତା’ର ସ୍ଵର ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ନିଜ ନାକ ଚିପି ଧରି ସେ କହିଲା—“ନା---ନ ହଉ, ନ ହଉ---ଆ ହୁ---।

“ଆରେ ଏଇଟା ସ୍ଥାନ ଅପବିତ୍ର କରିଛି ।” ଅନ୍ୟ ତିନିଜଣ ଗର୍ଜି ଉଠିଲେ । ଋଷରେ ବେଶ୍ ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ସେମାନେ କଂତିଲ୍ କୁ ଧରି ପକାଇଲେ ଏବଂ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲେ ଖାତର ବାହାରକୁ ।

(କଣ୍ଠୋନେସିଆର ବନବାସୀ କ୍ଷୁଦ୍ର ବାଲିହରିଣ ବା ଖୁରୁଷ୍ କଂତିଲ୍ ନାମରେ ପରିଚିତ ଓ ଚତୁରତା ପାଇଁ ବିଖ୍ୟାତ)

ଟ. 9.50

ISBN 81-237-2370-9

ନାସନାଲ୍ ବୁକ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ, ଭାରତ